

103604

I N S T I T U T T F O R N O R S K
O K K U P A S J O N S H I S T O R I E
Postboks 924 Sentrum
0104 Oslo 1

Kontor: Enerhaugpl. 4
B.giro: 6063.05.00926
P.giro: 5 15 02 89
Telefon: 02 190671

Oslo, den 23/12-89.

Norsk Telegrambyrå,
Holbergs gate 1,
0166 Oslo 1.

Fra Deres byrå er det utgått en melding om Quislings besøk i Berlin 1939-1940. Kopi vedlegges av den utformingen meldingen fikk i NATIONEN 13/12-89.

Det er mulig at vårt institutt vil komme tilbake med noen synspunkter på innholdet i Deres melding. I denne anledning tillater vi oss å forespørre om De vil gjøre oss kjent med det kilde-materiale som ligger til grunn for meldingen.

Med vennlig hilsen

for INSTITUTT FOR NORSK OKKUPASJONSHISTORIE

Knut Baardseth

(Knut Baardseth - styreformann)

Quisling i Berlin

50 ÅR ETTER

Den 10. desember 1939 kom Nasjonal Samlings leder, Vidkun Quisling, til Berlin på et besøk som skulle få stor betydning for Tysklands videre krigføring og for utviklingen i Norden.

Quislings hovedkontakt i Berlin var sjefen for det tyske nasjonalsosialistiske partis utenrikspolitiske kontor, raseideologen Alfred Rosenberg. Quisling hadde møtt ham tidligere ved formidling av den norske forretningsmannen Albert Viljam Hagelin som bodde i Tyskland og var begeistret for Hitlers nasjonalsosialisme. Quisling ønsket å styrke kontakten med det tyske nazipartiet og få pengestøtte til NS som på det tidspunkt var et parti uten noen politisk innflytelse og med minimal oppslutning blant de norske velgerne.

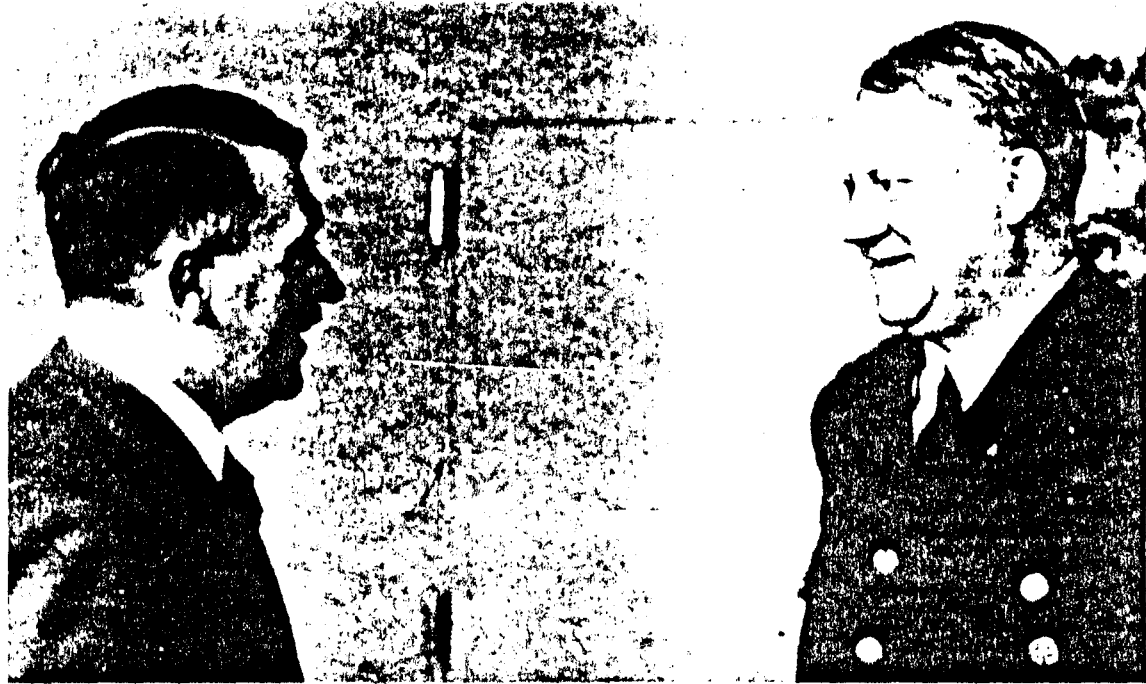
Men Quislings besøk ble noe langt mer og skjebnesvangert enn et møte mellom to parti-ideologer. Rosenberg førte Quisling sammen med storadmiral Raeder og sørget for at han også fikk foretrede for Adolf Hitler og i to møter – den 14. og 18. desember – drøftet de to planer om tysk okkupasjon av Norge. Quisling fortalte Hitler at den norske regjering hadde inngått en hemmelig avtale med britene om fri innmarsj i Norge dersom Norge kom i krig med en av stormaktene og oppmuntret Hitler til å slå til før britene satte seg fast i Norge.

Dette kunne etter Quislings mening skje i forbindelse med at han foretok et statskupp i Norge og så oppfordret Tyskland til å sende tropper til landet.

Quisling mente at han hadde legitim grunn til å foreta et kupp fordi storting og regjering ville være ulovlige etter 10. januar 1940. Etter Quislings oppfatning hadde Stortinget handlet grunnlovsstridig da det etter å ha vedtatt en grunnlovsendring om å forlenge stortingsperioden fra tre til fire år samtidig hadde vedtatt å la dette gjelde også for det Stortinget som var valgt i 1936.

Planen om å okkupere Norge var ikke ukjent for Hitler. Sjefen for den tyske marine, storadmiral Erich Raeder, hadde i lengere tid presset på for å angripe Norge og skaffe Tyskland baser og kontroll over den norske kysten.

Men Hitler hadde fram til desember ikke vist synderlig interesse for slike planer. Han var opptatt av å gå til angrep på vestfronten og slå ut vestmaktene og

HOS HITLER: Vidkun Quisling møtte Hitler flere ganger under den annen verdenskrig. Bildet er tatt ved et besøk Quisling foretok i Hitlers hovedkvarter i 1943. (NTB-arkiv)

få ryggen fri når han skulle knække Sovjetunionen. Hitler ønsket å angripe i vest i november 1939, men ble frarådet av sine generaler og planene ble utsatt til våren 1940.

Etter samtalen med Quisling ble Hitlers interesse vekket for et framstøt i nord, og han ga straks sin forsvarstab ordre om å utarbeide en studie om hvordan en operasjon mot Norge kunne gjennomføres. Det var den såkalte «Studie Nord» som forelå ferdig i midten av januar 1940 og dannet grunnlag for den angrepsplanen som ble fulgt da Norge og Danmark ble okkupert i april.

Det er uklart i hvor stor grad Hitler trodde på Quislings fremstilling og hans kupplaner. Men Quislings strategiske syn stemte godt overens med marinledel-

sens, og Quisling kunne med sin militære utdannelse og sin erfaring som forsvarsminister tale med en viss autoritet på dette området. I sine angrepsplaner tok imidlertid ikke Hitler med Quislings kupplaner. Hitler holdt heller ikke Quisling orientert om sine militære planer. Han var åpenbart redd for at planene skulle lekke ut. Kanskje hadde han også tatt hensyn til de advarer mot politikeren Quisling som hadde kommet fra den tyske sendemann i Oslo, Curt Brauer. I en rapport fra januar 1940 skrev han at NS ikke betyr noe i norsk politikk.

Om Quisling skrev han: «Han er personlig en ærlig mann, men han mangler klart politisk blikk, kritisk vurderingsevne og standhaftighet nok til konsekvent å kunne følge en linje han engang har valgt.» (NTB)

AS NORSK TELEGRAMBYRÅ

NORSKE AVISERS EGET NYHETSBYRÅ

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie
 v/ Knut Baardseth
 Boks 924 Sentrum
 0104 OSLO 1

Oslo, 08.01.90.

Vi har mottatt Deres forespørsel om hvilket kildemateriale som ligger til grunn for NTBs artikkel om Vidkun Quislings møter med Adolf Hitler i desember 1939. Vi kan opplyse at vi har benyttet stoff som er offentliggjort av norske historikere i "Vårt folks historie" bind 9, "Norge i krig" bind 1 og Berit Nøklebys bok "Da krigen kom".

De bebuder at Deres institutt kan komme tilbake med noen synspunkter på innholdet i vår melding. Vi kan i den anledning opplyse at NTB vanligvis ikke distribuerer debattinnlegg i tilknytning til meldinger vi har sendt ut. Bare i de tilfeller der det kan påvises konkrete feil i våre meldinger vil vi kunne distribuere nødvendige korreksjoner. I tilfelle De ønsker å kommentere vår artikkel, bør det skje ved henvendelse til de aviser som har trykket den.

Vennlig hilsen
 for AS NORSK TELEGRAMBYRÅ

Arne Karstad
 Arne Karstad
 Nyhetsredaktør

*INO har:
 "Norge i krig" bind 1
 men ingen av
 de andre.
 K.B.*